לא יחפור פרק שני בבא בתרא כז.

מסורת הש"ס

ב) (נקמן קה:) עיתוכין יד: ויקף ט: ס. מ: פוסק מ. (מחלוקת פי"ב מ"ו). ג) כמורים פ"מ מ"ח נעשין מח. ד) לקמן פח. כמורים פ"מ מ"ו נעשין מח.). ד) קדושין כו. פאה פ"ב מ"ו לקמן קנ. ה) ל"ל פ"ה. ו) ל"ל כ"ב. ז) ל"ל אחר. (רש"ש. ח) רש"ל מ"ו. ט) רש"ש. י) ל"ל מבית אלפי קודח). כ) (עי' תוס' קדושין כו. יעי' תר"ש ד"ה ונכנסים ומי' פתיחת תוס' פ"ם).

גליון הש"ם

תוס' ד"ה לא בי' יל"ל דהתם בשקנאי. עיין לקמן דף עח ע"ב תוס' ד"ה ולו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' כית סאה כשבילן עד עצורת כמה הוי: (ב) שם על הטיגול רביע ובשו להו ז' מאה ישיתין ותמנין) מה"מ ות"ב ר' משולם לא גרס לה: (ג) רש"י ד"ה ומה מרובע וכו' דבשאלה פשוה ליה שיעורא דתמני: (ד) תוס' ד"ה הני גרס ר"ת ומי' בספר אחד מפורס בגליון הספר ומי' עד שיאל רוחב החדוט שני שלשי אמה: (ה) בא"ר הני אורך המתמתן פחות מן העליון:

מוסף רש"י

כמה מרובע יותר על הטיגול רביע. דהא כל טיגול שתמני אמה יש בו חיקף שלש אמות כדתנן מתני' (עירובין יג:) וחם היה מרובע אמה על אמה היה לי חיקף ד' אמות, אמה לכל רוח, נמצא מרובע יותר על הטיגול רביע (שם יד:) והדברים נראים לענין, דאילו אמה מעגלה חוט שלש אמות חקיפה, ואמה מרובעת גריכה תוש ד' לפינכה, אמה לכל רוח (סוכה ח.). קנה שני אילנות בתוך של חבירו. דקי"ל (לקמן פח.) שלא קנה קרקע. הלכך הוי קורא, דלא מצי למימר פרי הלמה אשר נתתה לי (בראשית מח.). הא נתת לי (בראשית מח.). הא שלשה. דקי"ל דקנה קרקע תחתיהן וכיוצא ממלא הוה ומלו (שם). וכתובות עליו פרוזבול. דלמדרינן בנמסכת גיטין (לז.) לין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע ואם יש קרקע כל שהיא לוה כותבין עליו פרוזבול אף מחוב גדול ושוב לא תשמטנו שביעית, דכי תקון הלל פרוזבול לשביעית קרקעות תקון, דמלוה המלויה היא (קדושין כו.).

רבינו גרשום

כמה הוי להו. כלומר עשר נטיעות הללו הסמוכות בכל בית סאה בשוה לאלו נטיעות כמה הוי בין נטיעה לנטיעה: תרין אלפין וחמש מאה אמין. דקי"ל בית סאה הוי נ' על נ' אמה כדגמרי' מחצר המשכן דהני נטיעות מסורות בנ' על נ' ועבשיו חלק נ' (על) חמשים לרצועות שכל רצועה מבת נ' אמה אורך ואמה רוחב הויין נ' רצועות ועכשיו חבר הני רצועות ראשה של זו בצד ראשה של זו שתהא הכל רצועה אחת המגא ארבה אלפים ות"ק אמה ובריוחב רצועה אמה ועכשיו מדה אותן י' נטיעות בשוה בארכה של רצועה זו המגא בין כל נטיעה ונטיעה ר"ן אמה אויר ופש"ה צריך לחרוש כל בית סאה דלא מהני כלל חרישה של אילן זה לאילן זה אם לא יחרשו לכולן מפני שמרווחקות הן כל כך זו מזו כדאמרן ומקשי הא לא הוו להו כלומר אכתי חשבון של י' נטיעות הללו אינו מגיע כלל לחשבון של אילן עולא אפי' למחצית חשבונו לפי שעולא לאילן א' היה נותן ש"ו אמה לכל ד' רוחות שיגוע היינו ל"ב אמה על ל"ב אמה צא ופרוס ועשה מהן רצועות ל"ב שכל אחת ל"ב אורך ואמה רוחב וצרפם לרצועה אחת המגא שעולות לי' רצועות שכל אחת ל"ב אורך ועולה חשבונם ט' מאות וס' אמה ועדיין נשתיירו בידך ב' רצועות שכל אחת ל"ב אורך ואמה רוחב הרי חשבונם ס"ד אמות צרוף אלו ס"ד על תשע מאות וס' ובא החשבון אלף וכ"ד שכך עולה חשבון אילן אחד שאמר עולא באורך. וחשבון אורך של אחד מעשר נטיעות לא הוי אלא ר"ן ואכתי מנא ליה לעולא דמצריך כל כך. אלא מרישא מדהכן כי כלומר אל תתמה מחשבון של י' נטיעות שאינו בא לחשבונו של עולא לפי שהנטיעות קטנות ובחורות לא צריך להו הרחקה כולי האי מש"ה קרי להו בר"ן הרחקה אבל באילן שאמר עולא בזקן שגדל כל צרכו קאמר דמיקע ש"ז אמה מכל רוחותיו שעולה חשבונו בפישוט התורב"ד כדפרישית אלא מרישא ג' אילנות שכבר גדלו כל צרכן אפי' הן של ג' בני אדם ונטוען בתוך בית סאה הוי אלו מצטרפין כמו שאם היו של אדם אחד והורשין כל בית סאה בשבילן שלא יקלקלו עד ר"ה שנכנס שביעית:

ב) כמה הוו להו תרי אלפי וה' מאה גרמידי לכל חד כמה מטו ליה תמני מאה ותלתין ותלתא ותילתא אכתי נפישי ליה דעולא לא דק אימור דאמרינן לא דק לחומרא לקולא לא דק מי אמרינן מי סברת ברבועא קא אמרינן בעיגולא קא אמרינן מכדי [ב]כמה מרובע יותר על העיגול רביע [ג] פשו להו ז' מאה ושתין ותמניא אכתי פש ליה פלגא דאמתא היינו דלא דק ולחומרא לא דק תא שמע [ד]א"הקונה אילן וקרקעו מביא וקורא מאי לאו [ה]כל שהוא לא י"ו אמה תא שמע [ו]קנה שני אילנות בתוך של חבירו מביא ואינו קורא הא [ז]שלשה מביא וקורא מאי לאו כל שהוא לא הכא נמי י"ו אמה ת"ש [ח]ר"ע אומר [ט]הקרקע כל שהוא חייב בפאה ובבכורים [י]ובותבין עליו פרוזבול ונקנין

בית סאה בשבילן [א] כמה הוו להו תרי אלפי וה' מאה גרמידי לכל חד כמה מטו ליה תמני מאה ותלתין ותלתא ותילתא אכתי נפישי ליה דעולא לא דק אימור דאמרינן לא דק לחומרא לקולא לא דק מי אמרינן מי סברת ברבועא קא אמרינן בעיגולא קא אמרינן מכדי [ב]כמה מרובע יותר על העיגול רביע [ג] פשו להו ז' מאה ושתין ותמניא אכתי פש ליה פלגא דאמתא היינו דלא דק ולחומרא לא דק תא שמע [ד]א"הקונה אילן וקרקעו מביא וקורא מאי לאו [ה]כל שהוא לא י"ו אמה תא שמע [ו]קנה שני אילנות בתוך של חבירו מביא ואינו קורא הא [ז]שלשה מביא וקורא מאי לאו כל שהוא לא הכא נמי י"ו אמה ת"ש [ח]ר"ע אומר [ט]הקרקע כל שהוא חייב בפאה ובבכורים [י]ובותבין עליו פרוזבול ונקנין

כית סאה כמה הוו להו תרי אלפי וה"ק גרמידי. על אמה רוחב: כמה מטי. לכל חד מהנך אילנות תמנ"ג ותילתא אכתי נפישין להו שם עשרה אמה דעולא דהוי אלף וכ"ד: לא דק. עולא לא דקדק כל כך הואיל וקרוב לשיעור זה קאמר ולא איכפת ליה: אימור דאמרינן לא דק. היכא דאזיל לחומרא הכא קא אזיל לקולא דאיזו ייונק כל כך ולקמר איהו דיונק ופטר ליה מביכורים: מי סברת. שם עשרה אמה דעולא ברבועא קאמר דליהוי אלפים ותמים על נ"ב כדקאמרינן: בעיגולא קאמר. שכל סביביו יונק שם עשרה והיינו בעיגולא דאילו ברבוע נמלא כנגד האלכסון יותר משם עשרה אמה: וכמה מרובע יותר על העיגול רביע. דל רביע מאלף וכ"ד פשו להו תשס"ח אמות ברוחב אמה אכתי לא שוי שיעורי דהשתא (ג) פשו להו שיעורי דמתני' אדעולא פלגא דאמתא ונמלא אילן יונק י"ו אמה ומתלה לכל לד דהיינו ל"ג על ל"ג דשיעורא דעולא תשס"ח ושיעורא דמתני' תמנ"ג ונפיש שיעורא דמתניתין אדעולא ס"ה אמות באמה רוחב תלוק הרלועה לרוחב הרי ק"ל אמה לאורך ברוחב אי אמה הקף מהם באילן ל"ג אמה לנפון וכנגדו לדרום נמלא מהלפון לדרום ל"ג שהרי הוספת ל"ג אמות אי אמה לכאן ואי אמה לכאן ובידך נשאלו (ד)ס"ו ברוחב אי אמה תן אליין למזרח ואליין למערב נמלא מוקף ברבוע. ולא דקדק הגמרא כל כך דנקט פלגא דאמתא דהא עולא בעיגול קאמר ואילו בעיגול אייתי יכול להוסיף עליו שני שלשי אמה לכל לד אלא משום דאי פירכא לא דק כולי האי ואית דגרסי פש ליה מרי תילתי דאמתא: היינו דלא דק. עולא דהוה מלי למימר שיתסרי ופלגא ולחומרא לא דק ואזיל לחומרא ולא נמלס שיעורו: מאי לאו כל שהוא. חוץ לעניין של אילן לכל לד: הקונה שני אילנות בתוך של חבירו מביא ואינו קורא כו'. לקמן תנן בהמוכר את הספינה [פפ.] המוכר שתי אילנות לחבירו ולא פירש לו קרקע לא קנה קרקע אבל קנה שלשה קנה קרקע ואף על פי שלא פירש הלכך גבי ביכורים נמי שתי אילנות מביא ואינו קורא דלא מלי למימר פרי הלמה אשר נתתה לי (דברים כו): פא ג'. דקנה קרקע מביא וקורא: מאי לאו. משום דקנה קרקע מעט סביבים: לא. משום דקנה שם עשרה אמה סביב כל אחד: ובוידוי. לא גרסינן ליה בתמני' בנמסכת פאה [פ"פ מ"ו] דאין וידוי אלא בשעה והוא אינו אלי בקרקע: פרוזבול. תנן בנמסכת גיטין (דף לו.) הלל תיקן פרוזבול שלא שנמנעו העם מלהלוות מפני הסביעית המשמטת ועובריים על מה שכתוב השמר לך פן יהיה דבר וגו' (דברים טו) עמד והתקין תקנה שלא תשמט שיהא מוסר שטרותיו לבית דין וכותב עליהן פרוזבול וזה נוסחו של פרוזבול מוסר אני לכם פלוני ופלוני הדיינים שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי אצל פלוני שגבנו כל זמן שארצה ואם לא משמטת ליה שביעית דלא קרינא ביה לא יגוס [שם] שאין מוכא מוכו אלא [ה]מב"ד והתם [גיטין לו.] מוקמינן לה בשביעית בזמן הזה דרבנן. ואמרינן התם [שם לו.] אין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע אבל אין לו קרקע אלוה לא כתבינן ליה דהלוה דלא שכיחא היא דמסתמא אין לאדם סומך אלא על קרקע הלוה וכשאין לו לא תיקן הלל פרוזבול: ונקנין

ומלמיד הא קנה אילן סתם אינו מביא וקורא ואם קנה ב' אפילו סתם מביא וקורא וכו"מ דאמר (לקמן פפ.) הקונה ב' אילנות קנה קרקע: הא שלשה מביא וקורא. הוה מלי למיפרך מסיפא דקתני בהדיא במסכת ביכורים בסיפא דהך דמייתי הכא הקונה ג' אילנות תוך של חבירו מביא וקורא אלא דאורחא דגמ' בכמה מקומות שמדקדק מרישא מה שיכול [ועי' תוס' שבת לט: ד"ה אלא פניו]: לא שש עשרה אמה. וא"ת והא אמרינן בהמוכר את הספינה (לקמן דף פב. ושם) גבי שלשה קנה קרקע וכמה מתחיהן וכיוצא ומוכא להן כמלא אורה ופלו ר"ל דהתם כשנעמדי האילן גדולים הרבה ויוצאין מוך לשש עשרה אמה ואם תאמר קונה אילן אחד אמתי אינו מביא וקורא למ"ד קנין פירות כקנין הגוף ומ"ש ממוכר שדהו לפירות דמביא וקורא לדידיה כדאמרינן בפרק השולח (גיטין דף מז: ושם) וליכא למימר דהאי תנא סבר דקנין פירות לאו כקנין הגוף דמי דהא ר"מ אית ליה דקנין הגוף דמי (שם דף מח.) ובהמוכר (בב"ק דף ל. ושם) ואית ליה לקמן (דף פח.) דקונה אילן אחד [ו](אינו מביא וקורא) וי"ל דשאני התם שהקרקע קנוי לו עד זמן קנוס אבל הכא אם יתייבש מיד האילן אין לו בקרקע כלום אי נמי התם קרקע קנויה לו לכל דבר למשמה בה פירי ולמתרמא בה סילקא ויורקא אבל גבי אילן אין לו אלא יניקה לבדה: ובוידוי. פי' בקונטרס דלא גרסינן ובוידוי דלא כתיב בעשר שני (שם) שום וידוי לא מלרכך ולא מלדמה אשר נתת לי תע"ג דכתיב ביה וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו (דברים כו) לא שיהא לו לאלוק אלא לכל ישראל ומיהו על כרחך אין וידוי בלא קרקע דתני עלה בירושלמי אף בוידוי ומכל מקום לא גרסינן ליה מדתני עלה בירושלמי מכלל דבמשנה ליתיה [ז]: ולכתוב עליה פרוזבול. אבל אמטלטלין אין כותבין פרוזבול מפני שיכול לכלותן והיא אלוהה דלא שכיחא ועביד נקוט אע"פ שיכול לכלותו כותבין עליו פרוזבול דלא פליג רבנן בהקרקעי והא דכתבין אפילו על קרקע כל שהוא פי' רש"ס בהשולח (גיטין דף לו. ד"ה אלא) משום דאין אונאה לקרקעות והוי כאילו יש לו משכון בכל ואין נראה דהכי דאין להן אונאה ביעול מקח ביתר מפגלא יש להן אלא היינו טעמא משום דגבי והדר גבי כמעשה דקטינא דאחיי (כתובות דף לא.): דע"י כך ראוי לגבות כל חובו וכענין זה איכא סוף פרק כל הגט (גיטין דף ל:) גבי המלוה מעות את הכהן כו' הנמי מלא ממטו גובה מלא קורלוס: [ועי' תוס' גיטין לו. ד"ה אלא ותוספות קדושין מו: ד"ה ולכתוב]:

[א] נראה דל"ל אבל לקולא לא דק מי אמרינן כיון דמצרך יכו'. [ב] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

[ג] אולי ל"ל אבל לקולא לא דק מי אמרינן כיון דמצרך יכו'.

אילנות. והא דלא חשבינן ההוא שליש אמה משום דאי מרבעת לה להוסיפה על רצועות של חצי אמה לא היתה אפי' כתוס הטער מש"ה לא חשיב ליה: מביא וקורא. מן הארץ אשר נתת לי: מאי לאו. דקני קרקע כל שהוא וקשיא לעולא דאמר דאילן הסמוך לתוך ש"ו אמה נזלן הוא: מביא ואינו קורא. משום דקי"ל דקנה (שני) אילנות בתוך שדה חבירו לא קנה קרקע אבל נ' אילנות דקנה קרקע מביא וקורא. מאי קנה קרקע לאו דקנה כל שהוא וקשיא לעולא. לא ש"ו אמה קנה כן המאחרון ועד חבירו: ולכתוב עליה פרוזבול. דיינו חקנת עשירים שהיו בלוים על משכון קרקע דלאו שמיטה משמט לא מלוה בשטר ולא מלוה על המשכון וכתוב הכי מוסרני לכם אגב קרקע ב"ד פלוני ופלוני חוב שיש לי אל פלוני שאגבנו בכל שעה שארצה וחותמין עליו ב"ד אלמא דקרקע כל שהוא חייב בביכורים אע"ג דסמוך האי קרקע לחצר אחר וקשיא לעולא:

רבינו גרשום (המשך)

כמה הוו להו לכל א' מהללו ג' אילנות כרצועות משוטות תמני מאה ותלתין ותלתא ותילתא אמין שזהו השליש של חשבון בית סאה שחשבנו למעלה כ"ה מאות משחסרה דבין אילן לאילן תמני מאה ותלתין ותלתא ותילתא ואכתי נפיש ליה חשבון של עולא על האי חישבונא מאתן פחות ט'. ומשני עולא לא דק כלומר לא דקדק בדבר כל כך שהעמיד חשבון האילן על זה. ומקשי' אימור דאמרי' לא דק היכא דאיכא חומרא שאם היה חסר היה מעכבו בפחות משיעור זה להביא ביכורין אמרי' ליה אימור לא דק מ"מ אבל לחומרא אי לא דק ומי אמרי' דצריך ש"ו אמה לכל רוח כדפרישית אית ליה קולא דפחות מ"ו אמה שעולה חשבון לאלף וכ"ד אם נוטע הוא אין מביאין ממנו ביכורין משום דקא יניק משדה חבירו והיינו קולא והוה ליה לעולא לעיין ולדקדק שלא יפטרנו מביכורין אלא כדינו ומאי לקולא לא דק: מי סברת. דהא דקתשיב עולא ש"ו אמה לכל רוח דאמות מרובעות קא בעי דאית להו מרישא דקרנתא בעגולא קא אמרי' דחשיב מבבות שלשי ש"ו אמה בלא מרישא דקרנתא. ואכתי מקשה ליה למאי דבעי לתרוצי באמות עגולות מכדי כמה מרובע יותר על העיגול רביע וכשתחציא הרביע מן אלף וכ"ד אמות לא משתייר לך אלא תשס"ח כיצד סח' מאות תשלוך מאתים נשתיירו שש מאות ומאתים תוציא ג' הרי הן ד' מאות וד' אמות עגולות ומכ"ד תשלוך דרבע נשתיירו ר"ח ואותן ר"ח מוסיף על ד' מאות וד' הרי תשס"ח ואכתי אין מגיע חשבון של עולא לתמני' מאה וחלתין וחלתא וחילתא לפי שחשבון של עולא שכשחושב בעיגול הוא פוחת חצי אמה מכלל ד' כ' אמות האילן מחשבון של תמני מאה וחלתין וחלתא וחילתא וכשתרצה להשוות חשבונו של עולא לחשבון זה צריך אתה להביא ד' רצועות של רוחב חצי אמה ואורך כל אחת ל"ב אמה שהן ס"ד ותשיסם מבחוץ לאלו תשס"ח אמה עגולות תשים אותן ד' רצועות ברבוע ולא בעיגול ויבא החשבון שוה ומדיון אתה נוטל אותן ס"ד אמה שאתה מחלק לד' רצועות של אורך ל"ב (אורך ל"ב) אמה ורוחב חצי אמה שאתה משים ברבוע מתוך לעיגול זה מכאן אתה נשלן לפי שחשבון תמני מאה וחלתין וחלתא וחילתא הוא עודף על ד' כאות תשס"ח ששים וד' אמות ושליש אמה ומחשבון זה אינו חושב אותו שליש אמה שאינו דבר חשוב אלא ס"ה אמות חושב מס"ד אמות נעשה אותן ד' רצועות שארכן ל"ב ורחבן חצי אמה ואותה אמה תמיסיות הנשארת תלוק אותה לד' רביעי אמה ויהיה כל רביע חצי אמה אורך וחצי אמה רוחב ותן אלו ד' הרבעין לד' הקרנות של רצועות למלאות הזויות והיינו דקאמר אכתי פש ליה לעולא פלגא דאמתא דבצוי חשבונו מחשבון ג' אילנות והיינו הללו דק עולא ולחומרא לא דק שמחייב להביא ביכורים בפחות משיעור ברייתא של ג'

רבינו גרשום

ב) כמה מרובע יתר על העיגול רביע. הכי איתא בברייתא דמסכת מדות וכן בעירובין: הבי גרס ר"ת פש להו תרי תילתא אמתא. פי' כשתקיף אילן דעולא לעובה רחבה שני שלישי אמה יהא גדול כאילן המשנה שהי' יותר ס"ה אמות ושלש ברוחב אמה שהרי אם תקיף ל"ב על ל"ב מרובעים יעטרך קכ"ח ולד' קרנות ח' שלישים הרי ק"ל ושני שלישים אורך על שני שלישים רוחב מחסר הרביע שהעיגול פחות יאמר ל"ח וכן ס"ה אמה ושלש אמתן ג' מלקים לאורך תהיה לעובה אמת של קל"ו ברוחב שלש אמתן ג' ותעשים זה כלד זה תהיה לעובה אלכה ל"ח על רוחב שני שלישי אמה עוד מלא ר"י בספר (ד) אחר מפורס בגמרת הספר להקיף נחוטים אילן דעולא שהוא ל"ב על ל"ב עד שיהא שני שלישי אמה שביב אמתן המחוטין ותפסטם יהיה העליון אלכו ק' שהוא מקיף ל"ג ושלש וכל שם ברחבו עופה ים בהיקפו ג' והתמתן ל"ו שהוא מקיף ל"ב הרי (ה) התמתן פחות מן העליון מכל לד ב' אמות ותמתן העודף מלד אחד ותמלא לד אחד (ו) האורך ולד הקצר תהיה לעובה ל"ח וכן הוא ס"ה ושלש דרך אחרת ל"ג ושלש על ל"ג ושלש מרובעים עובה אלף ומאה וי"ח אמות ושלש של שלש שהיא תשיעית אמה תחסר הרביעית יאמר תמנ"ג ושלש הרי אילן המשנה ל"ג ושלש על ל"ג ושלש (הגה"ה. או כעין זה שלש פאה הוי י"ו וז' שלשים על חמשים תחוך באמצע ושם זה על זה יהיה עשרים וחמש על שלשים ושלש ושלש) דרך אחרת כית סאה היא מאה על כ"ה תקח השלש לאילן אחד יהיה ל"ג ושלש על כ"ה והם ל"ג ושלש על ל"ג ושלש עגולה שהרי מוסיף הרביע מלבר שהיא שלש מלגיו להיינו ח' אמה ושלש באורך ל"ג ושלש יהיו ל"ג ושלש על ל"ג ושלש מרובעים (ז)(ולספרים דגרסינן פש להו פלגא דאמתא) ועשה אותו עגול שיחסר הרביע שהוספת ויהיה עגול ל"ג ושלש על ל"ג ושלש ולספרים דגרסי פש ליה פלגא דאמתא ים לפרש דחשיב עולא י"ו לכל לד לבד מקום האילן ומקום אילן שלש על שלש נמלא אילן דעולא ל"ב ושלש על ל"ב ושלש כשתקיף מכל לד פלגא דאמתא יהיה ל"ג ושלש על ל"ג ושלש ורביעו משולש מפרש דעולא לא חשיב מקום האילן ומקום האילן הוי אמה על אמה נמלא דהוי אילן דעולא ל"ג על ל"ג ואם היו מרובעים היה עולה אלף וס"ט תחסר הרביע יאמר תמי"ו ושלשה רבעי אמה ול"ג (ח)(והוו) [פסו] להו ז' מאה ושתין ותמניא נמלא לאילן המשנה יחר על של עולא י"ו אמה ושלש ורביע ופלגא דאמתא קאי אכית סאה שהיא חמשים על חמשים כשתסיר פלגא דאמתא לאורך וכן לרוחב יעלה החסרון חמשים אמה חסר רביע דהיינו נ' אילנות ונאילן אחד יעלה י"ו אמה ושלש ורביע ויאמר כאילן דעולא: לחומרא לא דק. וא"ת והא נמי קולא הוא הא דמייתי ביכורים דמפקע להו מתרומה ומעשר כדאמרינן בהמוכר את הספינה (לקמן דף פפ: ושם) ויש לומר דעולא לא חייבי אלא כמאי דאינו מביא בתוך י"ו אבל חוץ לי"ו פעמים מביא ופעמים אינו מביא: אילן וקרקעו בו'. למאי דמוקי לה בי"ו אמה צריך לפרש מאי אתא לאשמועינן ונראה לרשב"א דאתא לאשמועינן

[ד] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

[ה] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

[ו] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

[ז] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

[ח] אולי ל"ל מכל ל' לדלי האילן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com